

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 23. októbra 2012*

„Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel — Smernica 72/166/EHS — Článok 3 ods. 1 — Smernica 84/5/EHS — Článok 2 ods. 1 — Smernica 90/232/EHS — Článok 1 — Právo na náhradu škody z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel — Zodpovednosť poisteného za škodu — Príspevanie poškodeného k škode — Obmedzenie práva na náhradu škody“

Vo veci C-300/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal da Relação de Guimarães (Portugalsko) z 22. apríla 2010 a doručený Súdnemu dvoru 17. júna 2010, ktorý súvisí s konaním:

Vítor Hugo Marques Almeida

proti

Companhia de Seguros Fidelidade-Mundial SA,

Jorge Manuel da Cunha Carvalheira,

Paulo Manuel Carvalheira,

Fundo de Garantia Automóvel,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, A. Rosas, M. Berger, E. Jarašiūnas, sudcovia E. Juhász, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (spravodajca), A. Prechal, a C. G. Fernlund,

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. mája 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— V. H. Marques Almeida, v zastúpení: A. Novo, advogada,

* Jazyk konania: portugalcina.

- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a S. Nunes de Almeida, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a F. Wannek, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: P. Guerra e Andrade, N. Yerrell a G. Braun, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 5. júla 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 10, ďalej len „prvá smernica“), článku 2 ods. 1 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 06/007, s. 3, ďalej len „druhá smernica“), ako aj článkov 1 a 1a tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 129, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249, ďalej len „tretia smernica“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi V.H. Marquesom Almeidom na jednej strane a poisťovňou Companhia de Seguros Fidelidade-Mundial SA (ďalej len „Fidelidade-Mundial“), J. M. da Cunhom Carvalheirrom a P. M. Carvalheirrom, ako aj záručným fondom Fundo de Garantia Automóvel na druhej strane, ktorého predmetom je, aby tieto osoby z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel nahradili škodu, ktorá bola spôsobená V.H. Marquesovi Almeidovi pri dopravnej nehode.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa článku 3 ods. 1 prvej smernice:

„Každý členský štát prijme... všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.“

- 4 Článok 2 ods. 1 druhej smernice stanovuje:

„Každý členský štát prijme vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že všetky právne predpisy alebo zmluvné ustanovenia obsiahnuté v poistnej zmluve vydané v súlade s článkom 3 ods. 1 [prvej smernice], ktorá vylučuje z poistenia používanie alebo riadenie vozidla:

- osobami, ktoré nie sú výslovne alebo nevýslovne oprávnené, alebo
- osobami, ktoré nevlastnia preukaz umožňujúci im viesť príslušné vozidlo, alebo

— osobami, ktoré nespĺňajú zákonné technické požiadavky týkajúce sa stavu a bezpečnosti príslušného vozidla,

sa považujú na účely článku 3 ods. 1 [prvej smernice] za neplatné, pokiaľ ide o nároky tretích osôb poškodených nehodou.

Avšak právne predpisy alebo ustanovenia uvedené v prvej zarážke sa môžu uplatniť voči osobám, ktoré dobrovoľne vstúpili do vozidla, ktoré spôsobilo škodu alebo ujmu, v prípade keď poisťovateľ môže preukázať, že vedeli, že vozidlo bolo odcudzené.

Členské štáty majú možnosť – v prípade, ak došlo k nehodám na ich území – neuplatniť ustanovenie v prvom pododseku, ak môže poškodený získať náhradu za utrpené škody od orgánu sociálneho zabezpečenia.“

5 Článok 1 tretej smernice stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek článku 2 ods. 1 [druhej smernice], poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 [prvej smernice] bude pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla.

...“

6 Podľa článku 1a tretej smernice, ktorý bol do tejto smernice vložený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 149, s. 14):

„Poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 [prvej smernice] pokrýva ujmu na zdraví a škodu na majetku, ktorú utrpia chodci, cyklisti a iní nemotorizovaní užívatelia ciest, ktorí sú v následku nehody s účasťou motorového vozidla oprávnení na náhradu škody v súlade s vnútroštátnym občianskym právom. Tento článok sa nedotýka zodpovednosti za škodu, ani sumy škody [náhrady škody – *neoficiálny preklad*].“

Portugalské právo

7 Podľa článku 503 ods. 1 portugalského občianskeho zákonníka:

„Každý, kto riadi a pre vlastnú potrebu používa motorové vozidlo na pozemných komunikáciách, a to aj v prípade, ak by jeho používanie zveril inej osobe, zodpovedá za škodu spôsobenú týmto vozidlom bez ohľadu na to, či vozidlo je alebo nie je súčasťou premávky.“

8 Článok 504 ods. 1 tohto zákonníka stanovuje:

„Zodpovednosť za škodu spôsobenú vozidlami sa priznáva v prospech tretích osôb, ako aj prepravovaných osôb.“

9 V zmysle článku 505 uvedeného zákonníka:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 570, zodpovednosť uvedená v článku 503 ods. 1 je vylúčená, iba ak bola nehoda spôsobená samotným poškodeným alebo tretou osobou, alebo ak bola spôsobená vyššou mocou, ktorá nesúvisí s prevádzkou vozidla.“

10 Článok 570 tohto zákonníka stanovuje:

„1. Ak poškodený svojím zavinením prispel k vzniku alebo zväčšeniu škody, súd na základe závažnosti zavinenia oboch strán a z nej vyplývajúcich okolností rozhodne, či sa má priznať úplná náhrada škody, znížená náhrada škody alebo či sa má náhrada škody vylúčiť.

2. Ak je zodpovednosť založená iba na domnienke zavinenia, zavinenie poškodeného vylučuje povinnosť nahradiť škodu, pokiaľ nie je ustanovené inak.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

11 Dňa 12. júna 2004 sa motorové vozidlo, v ktorom bol V. H. Marques Almeida cestujúcim, zrazilo s vozidlom, ktorého vlastníkom bol J. M. da Cunha Carvalheira a ktoré viedol P. M. Carvalheira.

12 V. H. Marques Almeida, ktorý bol vo vozidle cestujúcim vpredu a nepripútal sa bezpečnostným pásom, pri tejto nehode narazil do čelného skla, čo mu spôsobilo hlboké rezné rany na hlave a tvári.

13 V čase nehody mal vlastník vozidla, v ktorom sa nachádzal V. H. Marques Almeida, uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v poisťovni Fidelidade-Mundial. Pokiaľ ide o vozidlo, ktorého vlastníkom bol J. M. da Cunha Carvalheira, nebola naproti tomu uzatvorená nijaká zmluva na toto poistenie.

14 Po tejto nehode V. H. Marques Almeida podal na príslušnom portugalskom súde žalobu, ktorou sa domáhal, aby boli Fidelidade-Mundial, J. M. da Cunha Carvalheira a P. M. Carvalheira, ako aj Fundo de Garantia Automóvel spoločne a nerozdielne zaviazaní na zaplatenie sumy 65 000 eur ako náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená pri nehode, ako aj sumy, ktorú vynaloží za chirurgické operácie, ktoré bude musieť prípadne podstúpiť.

15 Táto žaloba bola na základe článku 570 portugalského občianskeho zákonníka zamietnutá z dôvodu, že škoda, ktorá bola spôsobená V. H. Marquesovi Almeidovi, vznikla v dôsledku jeho zavinenia, konkrétne že v rozpore s článkom 82 ods. 1 portugalského zákona o cestnej premávke sa nepripútal bezpečnostným pásom.

16 V. H. Marques Almeida podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Tribunal da Relação de Guimarães.

17 Vnútroštátny súd uvádza, že podľa prevládajúcej vnútroštátnej judikatúry, ktorá sa uplatňuje na prvostupňových súdoch, zodpovednosť osoby, ktorá je poškodenou pri dopravnej nehode, za vznik škody, ktorá jej bola spôsobená, má podľa článkov 505 a 570 portugalského občianskeho zákonníka za následok vylúčenie objektívnej zodpovednosti toho, kto v skutočnosti viedol predmetné vozidlo, ktorá vyplýva z článku 503 ods. 1 tohto zákonníka.

18 Z toho podľa neho vyplýva, že za okolností, ako sú tie vo veci samej, ak sa nepreukáže zavinenie vodičov motorových vozidiel, ktoré sa zrazili, pričom sa preukáže, že škoda vznikla zavinením cestujúceho, ktorý je poškodeným, uvedený cestujúci nebude mať nárok na náhradu škody z titulu objektívnej zodpovednosti stanovenej v článku 503 ods. 1 portugalského občianskeho zákonníka.

19 Vnútroštátny súd sa však domnieva, že z judikatúry Súdneho dvora, predovšetkým z rozsudkov z 30. júna 2005, Candolin a i. (C-537/03, Zb. s. I-5745), a z 19. apríla 2007, Farrell (C-356/05, Zb. s. I-3067), vyplýva, že Súdny dvor sa snaží osobitne chrániť cestujúcich v havarovaných vozidlách. Súdny dvor tak podľa neho rozhodol o neuplatniteľnosti ustanovení právnych predpisov aj zmlúv, ktoré v členskom štáte za určitých okolností v rozpore s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice vylučujú náhradu škody týmto cestujúcim.

- 20 Vzhľadom na túto judikatúru Súdneho dvora má Tribunal da Relação de Guimarães pochybnosti o zlučiteľnosti režimu zodpovednosti za škodu, ktorý sa uplatňuje v spore vo veci samej, s príslušnými ustanoveniami práva Únie.
- 21 Za týchto podmienok Tribunal da Relação de Guimarães rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 1 [prvej smernice], článku 2 ods. 1 [druhej smernice] a článkov 1 a 1a [tretej smernice] vykladať v tom zmysle, že je s nimi v rozpore vnútroštátna občianskoprávna úprava, konkrétne ustanovenia článku 503 ods. 1 a článkov 504, 505 a 570 občianskeho zákonníka, podľa ktorých v prípade zrážky dvoch vozidiel, ktorá nebola zavinená žiadnym z vodičov a v dôsledku ktorej vznikla cestujúcemu v jednom z týchto vozidiel (poškodený domáhajúci sa náhrady škody) ujma na zdraví, sa má náhrada škody, ktorej sa poškodený domáha, odoprieť alebo obmedziť z dôvodu, že tento cestujúci prispel k vzniku škody tým, že ako cestujúci vpredu na mieste vedľa vodiča nemal v rozpore s vnútroštátnymi predpismi zapnutý bezpečnostný pás,

- pričom v tejto súvislosti bolo preukázané, že tento cestujúci pri zrážke dvoch zúčastnených vozidiel, z dôvodu tejto zrážky a vzhľadom na skutočnosť, že nebol pripútaný bezpečnostným pásom, prudko narazil hlavou do čelného skla a rozbil ho, v dôsledku čoho utrpel hlboké rezné rany na hlave a na tvári,
- a vzhľadom na skutočnosť, že jedno zo zúčastnených vozidiel nebolo v čase nehody platne a účinne poistené u nijakého poisťovateľa, je okrem poisťovateľa druhého zúčastneného vozidla žalovaný aj vlastník nepoisteného vozidla, jeho vodič a Fundo de Garantia Automóvel, ktorí vzhľadom na to, že ide o objektívnu zodpovednosť, by mohli spoločne a nerozdielne zodpovedať za zaplatenie uvedenej náhrady škody?“

O prejudiciálnej otázke

Úvodné pripomienky

- 22 Na úvod treba konštatovať, že ako to správne uviedla nemecká vláda, článok 1a tretej smernice, zmenenej a doplnenej smernicou 2005/14, sa na skutkové okolnosti vo veci samej neuplatňuje ani *ratione materiae*, ani *ratione temporis*. Toto ustanovenie sa totiž na jednej strane týka len náhrady škody, ktorá bola spôsobená chodcom, cyklistom a iným nemotorizovaným užívateľom ciest. Pri zrážke, ktorá u V. H. Marquesa Almeida viedla k spôsobeniu škody, však bol cestujúcim v jednom z motorových vozidiel.
- 23 Na druhej strane, toto ustanovenie bolo do tretej smernice vložené smernicou 2005/14, ktorej článok 7 stanovuje, že táto smernica nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*, t. j. 11. júna 2005, a ktorej článok 6 ods. 1 uvádza, že musí byť transponovaná do 11. júna 2007. Dopravná nehoda, ktorá viedla k sporu vo veci samej, sa však stala 12. júna 2004.
- 24 V dôsledku toho treba usudzovať, že prejudiciálna otázka sa týka len výkladu článku 3 ods. 1 prvej smernice, článku 2 ods. 1 druhej smernice a článku 1 tretej smernice.

O položenej otázke

- 25 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 3 ods. 1 prvej smernice, článok 2 ods. 1 druhej smernice a článok 1 tretej smernice majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré v prípade zrážky dvoch motorových vozidiel, v dôsledku ktorej vznikla cestujúcemu v jednom z týchto vozidiel ujma na zdraví, pričom ani jednému z vodičov týchto vozidiel

nemožno pripísať zavinenie, umožňujú obmedzenie alebo vylúčenie zodpovednosti poistených osôb za škodu a v dôsledku toho obmedzenie alebo vylúčenie náhrady škody tomuto cestujúcemu zo strany poisťovateľa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel len z toho dôvodu, že tento cestujúci prispel k vzniku uvedenej škody.

- 26 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že z preambuly prvej a druhej smernice vyplýva, že tieto smernice smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu tak vozidiel bežne sa nachádzajúcich na území Únie, ako aj osôb na ich palube a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami bez ohľadu na to, kde presne na území Únie došlo k nehode (rozsudky z 28. marca 1996, Ruiz Bernáldez, C-129/94, Zb. s. I-1829, bod 13; zo 14. septembra 2000, Mendes Ferreira a Delgado Correia Ferreira, C-348/98, Zb. s. I-6711, bod 24; zo 17. marca 2011, Carvalho Ferreira Santos, C-484/09, Zb. s. I-1821, bod 24, ako aj z 9. júna 2011, Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, C-409/09, Zb. s. I-4955, bod 23).
- 27 Prvá smernica, spresnená a doplnená druhou a treťou smernicou, preto ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré sa obvykle nachádzajú na ich území, bola krytá poistením, a spresňuje najmä druhy škôd a okruh tretích osôb ako poškodených, na ktorých sa toto poistenie musí vzťahovať (pozri rozsudky Mendes Ferreira a Delgado Correia Ferreira, už citovaný, bod 27; Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 27, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 24).
- 28 Treba však pripomenúť, že povinnosť poistného krytia zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami sa odlišuje od rozsahu náhrady škody v prospech týchto osôb z dôvodu zodpovednosti poistenej osoby za škodu. Zatiaľ čo tá prvá je definovaná a zabezpečená právnou úpravou Únie, tá druhá je v zásade upravená vnútroštátnym právom (rozsudky Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 31 a citovaná judikatúra, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 25).
- 29 V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že z cieľa, ako aj zo znenia prvej, druhej a tretej smernice vyplýva, že ich zámerom nie je harmonizácia režimov zodpovednosti za škodu v členských štátoch a že podľa súčasného stavu práva Únie sú členské štáty stále oprávnené upraviť režim zodpovednosti za škodu, ktorý sa uplatňuje na dopravné nehody spôsobené prevádzkou vozidiel (rozsudky Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 32 a citovaná judikatúra, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 26).
- 30 Členské štáty sú však pritom povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami všetkých troch vyššie uvedených smerníc (rozsudky Mendes Ferreira a Delgado Correia Ferreira, už citovaný, bod 29; Farrell, už citovaný, bod 33; Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 34, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 27).
- 31 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti dodržiavať právo Únie a že ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou vozidiel, nemôžu odňať prvej, druhej a tretej smernici ich potrebný účinok (rozsudok Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 28).
- 32 Ako už Súdny dvor spresnil, týmto smerniciam by sa odňal takýto účinok, ak by na základe prispenia poškodeného k vzniku škody vnútroštátna právna úprava definovaná na základe všeobecných a abstraktných kritérií buď zbavovala poškodeného práva na náhradu škody prostredníctvom povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, alebo by takéto právo neprímerane obmedzovala. Toto právo teda možno obmedziť iba za výnimočných okolností a na základe konkrétneho posúdenia (rozsudok Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 29).

- 33 Súdny dvor preto konštatoval, že článok 2 ods. 1 druhej smernice a článok 1 tretej smernice bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje odmietnutie alebo neprimerané obmedzenie práva cestujúceho na náhradu škody z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel iba na základe toho, že tento cestujúci prispel k vzniku ujmy, ktorú utrpel (pozri v tomto zmysle rozsudky Candolin a i., už citovaný, bod 35, ako aj Farrell, už citovaný, bod 35).
- 34 Treba však na jednej strane uviesť, že vo veci samej na rozdiel od okolností, z ktorých vychádzali už citované rozsudky Candolin a i., ako aj Farrell, nie je právo poškodeného pri dopravnej nehode na náhradu škody dotknuté obmedzením poistného krytia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel na základe ustanovení v oblasti poistenia, ale, rovnako ako v sporoch, ktoré viedli k už citovaným rozsudkom Carvalho Ferreira Santos, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, na základe vnútroštátneho režimu zodpovednosti za škodu v oblasti dopravných nehôd motorových vozidiel.
- 35 Vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej sa totiž týka len určenia práva poškodeného na náhradu škody z titulu zodpovednosti poisteného za škodu, ako aj prípadného rozsahu tohto práva. Naproti tomu neobmedzuje poistné krytie z poistenia zodpovednosti, ktorá by sa preukázala u poisteného, za škodu.
- 36 Na druhej strane z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že články 503 a 504 portugalského občianskeho zákonníka síce upravujú objektívnu zodpovednosť v prípade dopravnej nehody, ale že bez toho, aby bol dotknutý článok 570 tohto zákonníka, v súlade s článkom 505 tohto zákonníka je zodpovednosť za riziko podľa článku 503 ods. 1 uvedeného zákonníka vylúčená iba vtedy, ak možno zavinenie nehody pripísať poškodenému, tretej osobe, alebo ak vyplýva z prípadu vyššej moci. Článok 570 ods. 1 portugalského občianskeho zákonníka spresňuje, že ak poškodený prispel k vzniku alebo zväčšeniu škody, po zohľadnení stupňa závažnosti tohto zavinenia a dôsledkov, ktoré z neho vyplývajú, mu príslušný súd nemusí priznať časť náhrady škody alebo nijakú náhradu škody (pozri v tomto zmysle rozsudok Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 32).
- 37 Na rozdiel od jednotlivých právnych kontextov, ktoré viedli k už citovaným rozsudkom Candolin a i., ako aj Farrell, teda uvedená vnútroštátna právna úprava v prípade, ak poškodený pri dopravnej nehode, v danom prípade cestujúci vo vozidle zúčastnenom na dopravnej nehode, prispel k vlastnej škode, nemá za následok automatické vylúčenie alebo neprimerané zníženie nároku tohto poškodeného na náhradu škody z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré sa vzťahuje na vodiča motorového vozidla zúčastneného na nehode (pozri rozsudky Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 43, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 34).
- 38 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že vnútroštátna právna úprava, ako je tá vo veci samej, nemá vplyv na záruku stanovenú právom Únie, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, stanovená podľa platného vnútroštátneho práva, bola krytá poistením, ktoré je v súlade s prvou, druhou aj treťou smernicou (pozri rozsudky Carvalho Ferreira Santos, už citovaný, bod 44, ako aj Ambrósio Lavrador a Olival Ferreira Bonifácio, už citovaný, bod 34).
- 39 Z toho vyplýva, že na položenú otázku treba odpovedať tak, že za okolností, ako sú tie vo veci samej, sa článok 3 ods. 1 prvej smernice, článok 2 ods. 1 druhej smernice a článok 1 tretej smernice majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré v prípade zrážky dvoch motorových vozidiel, v dôsledku ktorej vznikla cestujúcemu v jednom z týchto vozidiel ujma na zdraví, pričom ani jednému z vodičov týchto vozidiel nemožno pripísať zavinenie, umožňujú obmedzenie alebo vylúčenie zodpovednosti poistených osôb za škodu.

O trovách

- 40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Za okolností, ako sú tie vo veci samej, sa článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 2 ods. 1 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a článok 1 tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré v prípade zrážky dvoch motorových vozidiel, v dôsledku ktorej vznikla cestujúcemu v jednom z týchto vozidiel ujma na zdraví, pričom ani jednému z vodičov týchto vozidiel nemožno pripísať zavinenie, umožňujú obmedzenie alebo vylúčenie zodpovednosti poistených osôb za škodu.

Podpisy